

Møte fredag den 30. september 2016 kl. 13

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 97):

1. Referat

Presidenten: Det foreligger fire permisjonssøknader:

- fra Arbeiderpartiets gruppe om permisjon for representanten Jorodd *Asphjell* fredag 30. september for å delta i De forente nasjoners 71. ordinære generalforsamling i New York
- fra representanten Lene *Vågslid* om foreldrepermisjon fredag 30. september
- fra representanten Kjell Ingolf *Ropstad* om foreldrepermisjon fredag 30. september
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Eva Kristin *Hansen* fredag 30. september.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Aust-Agder fylke: Terje Østebø *Eikin*For Telemark fylke: Lise *Wiik*For Sør-Trøndelag fylke: Audun *Otterstad* og Gunn Elin *Flakne***Presidenten:** Terje Østebø Eikin, Lise Wiik, Audun Otterstad og Gunn Elin Flakne er til stede og vil ta sete.

Statsråd Jon Georg Dale overbrakte 15 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Hans Fredrik Grøvan vil fremsette et grunnlovsforslag.**Hans Fredrik Grøvan (KrF) [13:06:30]:** På vegne av representantene Knut Arild Hareide, Olaug V. Bollestad, Rigmor Andersen Eide og meg selv har jeg gleden av å fremme et grunnlovsforslag om endring i § 93, om vern av liv fra unnfangelse til død.**Presidenten:** Representanten Torgeir Knag Fylkesnes vil fremsette to grunnlovsforslag.**Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [13:07:05]:** Eg har æra av å setje fram grunnlovsforslag frå representantane Audun Lysbakken, Kirsti Bergstø, Abid Q. Raja, Helge Thorheim, Snorre Serigstad Valen, Karin Andersen og meg sjølv om ny § 111, om at dei marine ressursane høyrer fellesskapet til og skal kome kystsamfunna til gode.

Så har eg glede av å framsetje grunnlovsforslag frå representantane Bård Vegar Solhjell, Audun Lysbakken, Snorre Serigstad Valen, Heikki Eidsvoll Holmås og meg

sjølv om endring i §§ 2, 4, 9, 16 og 44, om endeleg avskaffing av statskyrkjeordninga.

Presidenten: Representanten Kirsti Bergstø vil fremsette to grunnlovsforslag.**Kirsti Bergstø (SV) [13:07:57]:** Det er en glede å kunne framsette grunnlovsforslag fra representantene Audun Lysbakken, Heikki Eidsvoll Holmås og meg selv om endring i § 25, om forbud mot atomvåpen på norsk jord.

En like stor glede er det å kunne legge fram grunnlovsforslag fra representantene Martin Kolberg, Helga Pedersen, Torgeir Knag Fylkesnes, Abid Q. Raja og meg selv om endring i § 108, anerkjennelse av det samiske folk.

Presidenten: Representanten Snorre Serigstad Valen vil fremsette tre grunnlovsforslag.**Snorre Serigstad Valen (SV) [13:08:49]:** Jeg har glede av å framsette tre grunnlovsforslag.

Det er grunnlovsforslag på vegne av meg selv om endring i § 57, endring av valgdistriktene i Norge.

Det er grunnlovsforslag fra representantene Heikki Eidsvoll Holmås, Kirsti Bergstø, Karin Andersen, Sveinung Rotevatn, Trine Skei Grande og meg selv om endring i §§ 12, 50 og 61, innføring av 16 års stemmerettsalder.

Og ikke minst er det grunnlovsforslag fra representantene Kirsti Bergstø, Iselin Nybø, Sveinung Rotevatn, Jette F. Christensen, Truls Wickholm, Heidi Nordby Lunde og meg selv om endring i §§ 1, 3, 4–9, 11, 12, 13, 14, 15, 17–32, 34–37, 39–41, 43–48, 62, 67–69, 74–82, 86 og 121, om å endre statsform til republikk.

Presidenten: Representanten Jette F. Christensen vil fremsette to grunnlovsforslag.**Jette F. Christensen (A) [13:09:48]:** Jeg vil på vegne av representantene Martin Kolberg, Gunvor Eldegard, Bård Vegar Solhjell, Karin Andersen, Abid Q. Raja og meg selv fremme forslag om ny § 107, om rett til kulturell identitet og deltakelse i det kulturelle liv.

Jeg vil så på vegne av representantene Martin Kolberg, Gunvor Eldegard, Tom E.B. Holthe og meg selv fremme forslag om endring i § 113 a, om begrensninger i de grunnlovsfestede rettigheter.

Presidenten: Representanten Gunvor Eldegard vil fremsette to grunnlovsforslag.**Gunvor Eldegard (A) [13:10:37]:** Eg vil veldig gjerne på vegner av representantane Martin Kolberg, Jette F. Christensen og meg sjølv fremja forslag om språklege justeringar i enkelte paragrafar i Grunnlova på nynorsk.

Så vil eg på vegner av representantane Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Karin Andersen, Abid Q. Raja og meg sjølv fremja forslag om ny § 111 i Grunnlova, levestandard og helse.

Presidenten: Representanten Martin Kolberg vil fremsette fire grunnlovsforslag.

Martin Kolberg (A) [13:11:24]: På vegne av representantene Trond Giske, Ingvild Kjerkol og meg selv fremmer jeg forslag om endring i § 57 annet og tredje ledd, om valgordningen.

Så vil jeg fremme forslag på vegne av meg selv om flytting av § 33, om plassering av Norges Bank.

Så vil jeg fremme forslag fra representantene Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Bård Vegar Solhjell, Karin Andersen, Per Olaf Lundteigen og meg selv, om vedtak av Grunnloven på tidsmessig bokmål.

Til slutt: På vegne av representantene Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Helge Thorheim, Tom E.B. Holthe, Abid Q. Raja, Bård Vegar Solhjell, Karin Andersen og meg selv vil jeg fremme forslag om ny § 103, om rett til å stifte familie mv.

Presidenten: Representanten Erlend Wiborg vil fremsette et grunnlovsforslag.

Erlend Wiborg (FrP) [13:12:40]: På vegne av representanten Ulf Leirstein og meg selv har jeg den glede å fremme grunnlovsforslag om ny § 85 a, om folkeavstemning.

Presidenten: Representanten Michael Tetzschner vil fremsette syv grunnlovsforslag.

Michael Tetzschner (H) [13:13:12]: Jeg har den glede, sammen med en rekke medrepresentanter, å fremme følgende grunnlovsforslag for Stortinget i henhold til Grunnloven § 121:

Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Erik Skutle, Gunnar Gundersen, Bente Stein Mathisen, Heidi Nordby Lunde og meg selv om endring i § 98, forbud mot uforholdsmessig inngrep i borgernes frihetssfære.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Erik Skutle, Per Olaf Lundteigen og meg selv om endring i § 89, om domstolskontroll med lover mv.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Erik Skutle, Hans Fredrik Grøvan, Abid Q. Raja, Martin Kolberg og meg selv om endring i § 63, fritak fra ombudsplikten ved stortingsvalg.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Svein Flåtten, Bente Stein Mathisen, Nils Aage Jegstad og meg selv om nytt tredje ledd i § 95, om at staten ikke skal kunne skatt- og avgiftsbelegge rettslige tjenester for saker som skal avgjøres av domstolene.

Det gjelder så grunnlovsforslag fra representantene Erik Skutle, Torhild Aarbergsbotten og meg selv om endring i § 21 annet punktum, om avgivelse av ed eller forsikring som vilkår for å bli beskikket som embetsmann.

Det gjelder så grunnlovsforslag fra Eivind Smith vedtatt til fremsettelse av representantene Elin Rodum Agdestein, Regina Alexandrova og meg selv om endring i § 5, om Kongens immunitet.

Så gjelder det grunnlovsforslag fra Eivind Smith ved-

tatt til fremsettelse av representanten Sylvi Graham og meg selv om endring i §§ 17, 49, 50, 75 og 109, retting av språklige feil etter grunnlovsendringene i 2014.

Til forskjell fra noen av de kollektivt fremsatte grunnlovsforslagene i forrige periode kan vi konstatere at samtlige forslagsstillere også står bak forslagene innholdsmessig.

Presidenten: Representanten Gunnar Gundersen vil fremsette et grunnlovsforslag.

Gunnar Gundersen (H) [13:15:32]: Jeg vil på vegne av representantene Michael Tetzschner, Svein Flåtten, Anders B. Werp, Olemic Thommessen, Ingjerd Schou og meg selv framsette grunnlovsforslag om opphevelse av § 117, om odels- og åsetesretten.

Presidenten: Representanten Peter Christian Frølich vil fremsette et grunnlovsforslag.

Peter Christian Frølich (H) [13:16:02]: Jeg har glede av å framsette et grunnlovsforslag på vegne av representanten Michael Tetzschner og meg selv som gjelder endring i § 25, om flytting av bestemmelsen om militær- makt mot innbyggerne.

Presidenten: Representanten Ingrid Heggø vil fremsette et grunnlovsforslag.

Ingrid Heggø (A) [13:16:32]: Eg har gleda av, på vegner av representantane Helga Pedersen, Martin Kolberg, Knut Storberget, Pål Farstad, Geir Pollestad, Jette F. Christensen, Abid Q. Raja, Line Henriette Hjemdal, Martin Henriksen og meg sjølv, å setja fram grunnlovsforslag om ny § 112 a, om at dei marine ressursane høyrer fellesskapet til.

Presidenten: Representanten Knut Storberget vil fremsette et grunnlovsforslag.

Knut Storberget (A) [13:17:08]: På vegne av representantene Ingrid Heggø, Odd Omland, Torgeir Knag Fylkesnes, Geir Pollestad, Martin Kolberg, Gunvor Eldegard, Jette F. Christensen, Abid Q. Raja, Line Henriette Hjemdal og meg selv vil jeg fremme grunnlovsforslag om endring i § 112, om vern av matjordressursene.

Presidenten: Representanten Karin Andersen vil fremsette to grunnlovsforslag.

Karin Andersen (SV) [13:17:44]: Jeg vil fremme to grunnlovsforslag. Det første er grunnlovsforslag fra meg selv om ny § 111, levestandard og helse. Det andre er grunnlovsforslag fra representantene Heikki Eidsvoll Holmås, Torgeir Knag Fylkesnes, Kirsti Bergstø og meg selv om endring i § 107, om å grunnlovfeste retten til bolig.

Presidenten: Representanten Sveinung Rotevatn vil fremsette to grunnlovsforslag.

Sveinung Rotevatn (V) [13:18:34]: På vegner av representantane Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og meg sjølv har eg gleda av å setja fram to grunnlovsforslag. Det gjeld grunnlovsforslag om endring i §§ 4 og 16, om forholdet mellom stat og kyrkje, og det gjeld grunnlovsforslag om endring i § 57, om talet på valdistrikt m.m.

Presidenten: Representanten Ketil Kjenseth vil fremsette et grunnlovsforslag.

Ketil Kjenseth (V) [13:19:14]: På vegne av representanten Trine Skei Grande og meg selv vil jeg framsette et grunnlovsforslag om opphevelse av § 117, odels- og åsetesretten.

Presidenten: Representanten Per Olaf Lundteigen vil fremsette ni grunnlovsforslag.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [13:19:43]: Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Marit Arnstad, Kjersti Toppe og meg sjøl om endring i § 14, forbud mot å utnevne stortingsrepresentanter til statssekretærer.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representanten Helge Thorheim og meg sjøl om endring i § 57, utenlandske borgere skal ikke regnes med ved mandatfordeling til Stortinget.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Janne Sjelmo Nordås, Helge Thorheim, Kjersti Toppe og meg sjøl om endring i § 33, grunnlovsfesting av at Norge skal ha sin egen pengeenhet.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representanten Kjersti Toppe og meg sjøl om endring i § 108, «det samiske folket» erstatter begrepet «den samiske folkegruppa».

Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Janne Sjelmo Nordås, Kjersti Toppe, Helge Thorheim og meg sjøl om ny § 111 første ledd, de marine ressurser.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representanten Kjersti Toppe og meg sjøl om ny § 111 andre ledd, om støv.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representantene Marit Arnstad, Kjersti Toppe, Helge Thorheim og meg sjøl om endring i § 25, bruk av rikets forsvarsmakt på fremmed jord.

Det gjelder grunnlovsforslag fra representanten Kjersti Toppe og meg sjøl om nytt andre ledd i § 49, folkeavstemning.

Til slutt gjelder det grunnlovsforslag fra representanten Kjersti Toppe og meg sjøl om endring i § 49, delegering.

Presidenten: Grunnlovsforslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Representanten Anders Tyvand vil fremsette et representantforslag.

Anders Tyvand (KrF) [13:21:38]: På vegne av representantene Line Henriette Hjemdal, Hans Fredrik Grøvan, Geir Sigbjørn Toskedal og meg selv har jeg gleden av å framsette et representantforslag om økt lærertetthet og en

maksgrense for gjennomsnittlig gruppestørrelse på skolenivå.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak n r. 1 [13:22:09]

Referat

- (366) Grunnlovsforslag fra stortingsrepresentantene Martin Kolberg, Helga Pedersen, Abid Q. Raja, Hans Fredrik Grøvan, Karin Andersen, Rasmus Hansson, Gunvor Eldegard og Jette F. Christensen om endring av Grunnloven § 108 (samene som urfolk) (Dokument 12:1 (2014/2015))
- (367) Grunnlovsforslag fra Karin Andersen, Heikki Eidsvoll Holmås og Bård Vegar Solhjell om endringer i Grunnloven (grunnlovsfesting av allemannsretten) (Dokument 12:2 (2015–2016))
- (368) Grunnlovsforslag fra Karin Andersen, Heikki Eidsvoll Holmås, Kirsti Bergstø, Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om endring i § 93 (grunnlovsfesting av retten til å søke asyl) (Dokument 12:3 (2015–2016))
- (369) Grunnlovsforslag fra Hans Fredrik Grøvan, Knut Arild Hareide, Olaug V. Bollestad og Rigmor Andersen Eide om endring i § 93 (vern av liv fra unnfangelse til død) (Dokument 12:4 (2015–2016))
- (370) Grunnlovsforslag fra Bård Vegar Solhjell, Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes, Snorre Serigstad Valen og Heikki Eidsvoll Holmås om endring i §§ 2, 4, 9, 16 og 44 (endelig avskaffelse av statskirkeordningen) (Dokument 12:5 (2015–2016))
- (371) Grunnlovsforslag fra Kirsti Bergstø, Audun Lysbakken og Heikki Eidsvoll Holmås om endring i § 25 (forbud mot atomvåpen på norsk jord) (Dokument 12:6 (2015–2016))
- (372) Grunnlovsforslag fra Heikki Eidsvoll Holmås, Kirsti Bergstø, Snorre Serigstad Valen, Karin Andersen, Sveinung Rotevatn og Trine Skei Grande om endring i §§ 12, 50 og 61 (innføring av 16 års stemmerettsalder) (Dokument 12:7 (2015–2016))
- (373) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard og Tom E. B. Holthe om endring i § 113 a (begrensninger i de grunnlovsfestede rettigheter) (Dokument 12:8 (2015–2016))
- (374) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Karin Andersen og Abid Q. Raja om ny § 111 (levestandard og helse) (Dokument 12:9 (2015–2016))
- (375) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Bård Vegar Solhjell, Karin Andersen og Abid Q. Raja om ny § 107 (rett til kulturell identitet og deltakelse i det kulturelle liv) (Dokument 12:10 (2015–2016))

11. (376) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Bård Vegar Solhjell, Karin Andersen og Per Olaf Lundteigen om vedtak av Grunnloven på tidsmessig bokmål (Dokument 12:11 (2015–2016))
12. (377) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Trond Giske og Ingvild Kjerkol om endring i § 57 og annet og tredje ledd (valgordningen) (Dokument 12:12 (2015–2016))
13. (378) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg om flytting av § 33 (Norges Bank) (Dokument 12:13 (2015–2016))
14. (379) Grunnlovsforslag fra Ulf Leirstein og Erlend Wiborg om endring i § 85 a (om folkeavstemning) (Dokument 12:14 (2015–2016))
15. (380) Grunnlovsforslag fra Eivind Smith vedtatt til fremsettelse av Michael Tetzschner og Sylvi Graham om endring i §§ 17, 49, 50, 75 og 109 (retting av språklige feil etter grunnlovsendringene i 2014) (Dokument 12:15 (2015–2016))
16. (381) Grunnlovsforslag fra Gunnar Gundersen, Michael Tetzschner, Svein Flåtten, Anders B. Werp, Olemic Thommessen og Ingjerd Schou om opphevelse av § 117 (odels- og åsetesretten) (Dokument 12:16 (2015–2016))
17. (382) Grunnlovsforslag fra Michael Tetzschner, Erik Skutle, Gunnar Gundersen, Bente Stein Mathisen og Heidi Nordby Lunde om endring i § 98 (forbud mot uforholdsmessig inngrep i borgernes frihetssfære) (Dokument 12:17 (2015–2016))
18. (383) Grunnlovsforslag fra Peter Christian Frølich og Michael Tetzschner om endring i § 25 (flytting av bestemmelsen om militærmakt mot innbyggerne) (Dokument 12:18 (2015–2016))
19. (384) Grunnlovsforslag fra Michael Tetzschner, Erik Skutle og Per Olaf Lundteigen om endring i § 89 (domstolskontroll med lover mv.) (Dokument 12:19 (2015–2016))
20. (385) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen og Gunvor Eldegard om språklige justeringer i enkelte paragrafer i Grunnloven på nynorsk (Dokument 12:20 (2015–2016))
21. (386) Grunnlovsforslag fra Kirsti Bergstø, Snorre Serigstad Valen, Iselin Nybø, Sveinung Rotevatn, Jette F. Christensen, Truls Wickholm og Heidi Nordby Lunde om endring i §§ 1, 3, 4 til 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17 til 32, 34 til 37, 39–41, 43–48, 62, 67–69, 74–82, 86 og 121 (om å endre statsform til republikk) (Dokument 12:21 (2015–2016))
22. (387) Grunnlovsforslag fra Snorre Serigstad Valen om endring i § 57 (endring av valgdistriktene i Norge) (Dokument 12:22 (2015–2016))
23. (388) Grunnlovsframlegg frå Ingrid Heggø, Helga Pedersen, Martin Kolberg, Knut Storberget, Pål Farstad, Geir Pollestad, Jette F. Christensen, Abid Q. Raja, Line Henriette Hjemdal og Martin Henriksen om ny § 112 a (om at dei marine ressursane høyrer fellesskapet til) (Dokument 12:23 (2015–2016))
24. (389) Grunnlovsforslag fra Ingrid Heggø, Knut Storberget, Odd Omland, Torgeir Knag Fylkesnes, Geir Pollestad, Martin Kolberg, Gunvor Eldegard, Jette F. Christensen og Abid Q. Raja og Line Henriette Hjemdal om endring i § 112 (vern av matjordressursene) (Dokument 12:24 (2015–2016))
25. (390) Grunnlovsforslag fra Karin Andersen om ny § 111 (levestandard og helse) (Dokument 12:25 (2015–2016))
26. (391) Grunnlovsforslag fra Torgeir Knag Fylkesnes, Audun Lysbakken, Kirsti Bergstø, Abid Q. Raja, Helge Thorheim, Snorre Serigstad Valen og Karin Andersen om ny § 111 (om at de marine ressursene tilhører fellesskapet og skal komme kystsammfunnene til gode) (Dokument 12:26 (2015–2016))
27. (392) Grunnlovsforslag fra Karin Andersen, Heikki Eidsvoll Holmås, Torgeir Knag Fylkesnes og Kirsti Bergstø om endring i § 107 (grunnlovsfesting av retten til bolig) (Dokument 12:27 (2015–2016))
28. (393) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Helga Pedersen, Kirsti Bergstø, Torgeir Knag Fylkesnes og Abid Q. Raja om endring i § 108 (anerkjennelse av det samiske folk) (Dokument 12:28 (2015–2016))
29. (394) Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Helge Thorheim, Tom E. B. Holthe, Abid Q. Raja, Bård Vegar Solhjell og Karin Andersen om ny § 103 (rett til å stifte familie mv.) (Dokument 12:29 (2015–2016))
30. (395) Grunnlovsforslag fra Michael Tetzschner, Erik Skutle, Hans Fredrik Grøvan, Abid Q. Raja, Martin Kolberg om endring i § 63 (fritak fra ombudsplikten ved stortingsvalg) (Dokument 12:30 (2015–2016))
31. (396) Grunnlovsforslag fra Sveinung Rotevatn, Abid Q. Raja og Trine Skei Grande om endring i § 57 (om antall valgdistrikt m.m.) (Dokument 12:31 (2015–2016))
32. (397) Grunnlovsforslag fra Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og Sveinung Rotevatn om endring i §§ 4 og 16 (om forholdet mellom stat og kirke) (Dokument 12:32 (2015–2016))
33. (398) Grunnlovsforslag fra Ketil Kjenseth og Trine Skei Grande om opphevelse av Grunnloven § 117 (odels- og åsetesretten) (Dokument 12:33 (2015–2016))
34. (399) Grunnlovsforslag fra Michael Tetzschner, Erik Skutle og Torhild Aarbergsbotten om endring i § 21 annet punktum (om avgivelse av ed eller forsikring som vilkår for å bli beskikket som embetsmann) (Dokument 12:34 (2015–2016))
35. (400) Grunnlovsforslag fra Eivind Smith vedtatt til fremsettelse av Michael Tetzschner, Elin Rodum Agdestein og Regina Alexandrova om endring i § 5 (om Kongens immunitet) (Dokument 12:35 (2015–2016))
36. (401) Grunnlovsforslag fra Michael Tetzschner, Svein Flåtten, Bente Stein Mathisen og Nils Aage Jegstad om endring i § 95 nytt tredje ledd (om at staten ikke skal kunne skatte- og avgiftsbelegge rettslige tjenester for saker som skal avgjøres av domstolene) (Dokument 12:36 (2015–2016))
37. (402) Grunnlovsframlegg frå Per Olaf Lundteigen og Kjersti Toppe om endring i § 108 («det samiske fol-

- ket» erstattar omgrepet «den samiske folkegruppa») (Dokument 12:37 (2015–2016))
38. (403) Grunnlovsframlegg frå Per Olaf Lundteigen og Helge Thorheim om endring i § 57 (utanlandske borgarar skal ikkje reknast med ved mandatfordelinga til Stortinget) (Dokument 12:38 (2015–2016))
39. (404) Grunnlovsframlegg frå Per Olaf Lundteigen, Janne Sjelmo Nordås, Helge Thorheim og Kjersti Toppe om endring i § 33 (grunnlovsfesting av at Noreg skal ha si eiga pengeeining) (Dokument 12:39 (2015–2016))
40. (405) Grunnlovsforslag fra Per Olaf Lundteigen, Marit Arnstad og Kjersti Toppe om endring i § 14 (forbud mot å utnevne stortingsrepresentanter til statssekretærer) (Dokument 12:40 (2015–2016))
41. (406) Grunnlovsforslag fra Per Olaf Lundteigen, Janne Sjelmo Nordås, Kjersti Toppe og Helge Thorheim om ny § 111 første ledd (de marine ressurser) (Dokument 12:41 (2015–2016))
42. (407) Grunnlovsforslag fra Per Olaf Lundteigen og Kjersti Toppe om ny § 111 andre ledd (om støy) (Dokument 12:42 (2015–2016))
43. (408) Grunnlovsforslag fra Per Olaf Lundteigen og Kjersti Toppe om nytt andre ledd i § 49 (folkeavstemning) (Dokument 12:43 (2015–2016))
44. (409) Grunnlovsforslag fra Per Olaf Lundteigen og Kjersti Toppe om endring i § 49 (delegering) (Dokument 12:44 (2015–2016))
45. (410) Grunnlovsforslag fra Marit Arnstad, Per Olaf Lundteigen, Kjersti Toppe og Helge Thorheim om endring i § 25 (bruk av rikets forsvarsmakt på fremmed jord) (Dokument 12:45 (2015–2016))
- Enst.: Nr. 1–45 blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykking for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje storting etter neste valg.
46. (411) Statsministerens kontor melder at
1. lov om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m. (forsvarsloven) (Lovvedtak 92 (2015–2016))
 2. lov om endringer i sikkerhetsloven (reduksjon av antall klareringsmyndigheter mv.) (Lovvedtak 91 (2015–2016))
 3. lov om endringer i markaloven (rett til erstatning) (Lovvedtak 79 (2015–2016))
 - er sanksjonert under 12. august 2016
47. (412) Statsministerens kontor melder at
1. lov om reservasjonssystemer for flyreiser mv. (Lovvedtak 77 (2015–2016))
 - er sanksjonert under 9. september 2016
48. (413) Statsministerens kontor melder at
1. lov om endringer i reindriftsloven mv. (reingjerde mot Finland m.m.) (Lovvedtak 58 (2015–2016))
 - er sanksjonert under 16. september 2016
- Enst.: Nr. 46–48 vedlegges protokollen.
49. (414) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås og Kirsti Bergstø om krav om elektrifisering av Johan Castberg-feltet, ilandføring til Finnmark og utredning av strømkabel til Svalbard (Dokument 8:124 S (2015–2016))
50. (415) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås og Audun Lysbakken om elektrifisering av Skarvfjell (Dokument 8:125 S (2015–2016))
- Enst.: Nr. 49 og 50 sendes energi- og miljøkomiteen.
51. (416) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Per Olaf Lundteigen, Sonja Mandt og Hege Haukeland Liadal om å gjenopprette støtteordningen for privatarkiv (Dokument 8:117 S (2015–2016))
52. (417) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jonas Gahr Støre, Hadia Tajik, Trond Giske, Anette Trettebergstuen, Arild Grande, Sonja Mandt, Hege Haukeland Liadal og Eirin Sund om fremlegging av ny handlingsplan for LHBTI (Dokument 8:118 S (2015–2016))
53. (418) Endringer i barnelova mv. (likestilt foreldreskap) (Prop. 161 L (2015–2016))
- Enst.: Nr. 51–53 sendes familie- og kulturkomiteen.
54. (419) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjelmo Nordås, Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Anne Tingelstad Wøien om den planlagte sentraliseringen av Skatteetatens kontorstruktur (Dokument 8:119 S (2015–2016))
55. (420) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Irene Johansen, Tore Hagebakken, Torstein Tvedt Solberg, Else-May Botten og Rigmor Aasrud om behovet for regulering av selskaper som er en del av delingsøkonomien (Dokument 8:120 S (2015–2016))
- Enst.: Nr. 54 og 55 sendes finanskomiteen.
56. (421) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Audun Lysbakken om å lukke gjeldsfeller (Dokument 8:121 S (2015–2016))
- Enst.: Sendes finanskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for familie- og kulturkomiteen og justiskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
57. (422) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen og Rasmus Hansson om nye mål for samfunnsutviklingen (Dokument 8:123 S (2015–2016))
58. (423) Samtykke til å sette i kraft en avtale om utveksling av opplysninger i skattesaker mellom Kongeriket Norge og De Forente Arabiske Emirater, undertegnet i Oslo 3. november 2015 (Prop. 152 S (2015–2016))
59. (424) Samtykke til å sette i kraft en protokoll til endring av skatteavtalen mellom Norge og Sveits, undertegnet i Oslo 4. september 2015 (Prop. 153 S (2015–2016))
60. (425) Endringer i verdipapirfondloven mv. (UCITS V-direktivet mv.) (Prop. 154 L (2015–2016))
61. (426) Samtykke til å sette i kraft en skatteavtale mellom Norge og Zambia, undertegnet i Lusaka 17. desember 2015 (Prop. 156 S (2015–2016))
62. (427) Lov om folkeregistrering (folkeregisterloven) (Prop. 164 L (2015–2016))
63. (428) Endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandelloven (oppfølging av EØS-finanstilsyn) (Prop. 166 L (2015–2016))

- Enst.: Nr. 57–63 sendes finanskomiteen.
64. (429) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Iselin Nybø, Abid Q. Raja og Sveinung Rotevatn om personvern for barn og ungdom (Dokument 8:113 S (2015–2016))
65. (430) Endringer i finnmarksloven (sakskostnader for Utmarksdomstolen) (Prop. 155 L (2015–2016))
Enst.: Nr. 64 og 65 sendes justiskomiteen.
66. (431) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Iselin Nybø og Abid Q. Raja om å endre skolefritidsordningen til en aktiv fritidsordning og styrke kvaliteten i tilbudet (Dokument 8:114 S (2015–2016))
67. (432) Representantforslag fra stortingsrepresentantane Kjersti Toppe, Liv Signe Navarsete, Magne Rommetveit, Terje Breivik, Geir Sigbjørn Toskedal og Audun Lysbakken om å sikra alle elevar i grunnskulen rett til opplæring på hovudmålet sitt (Dokument 8:116 S (2015–2016))
68. (433) Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om å gjøre ny campus for NTNU til en spydspiss for bærekraftsløsninger (Dokument 8:128 S (2015–2016))
69. (434) Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) (Prop. 158 L (2015–2016))
Enst.: Nr. 66–69 sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
70. (435) Særskilt melding fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) om rettsgrunnlaget for Etterretnings-tjenestens overvåkingsvirksomhet (Dokument 7:2 (2015–2016))
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for justiskomiteen og utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
71. (436) Riksrevisjonens undersøkelse av fregattvåpenets operative evne (Dokument 3:13 (2015–2016))
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
72. (437) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid mot sosial dumping ved offentlige anskaffelser (Dokument 3:14 (2015–2016))
73. (438) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet (Dokument 3:15 (2015–2016))
74. (439) Riksrevisjonens undersøkelse av arbeidet til styresmaktene med å styrkje tryggleiken i vegtunnelar (Dokument 3:16 (2015–2016))
Enst.: Nr. 72–74 sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
75. (440) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torstein Tvedt Solberg, Snorre Serigstad Valen, Tore Hagebakken, Torgeir Knag Fylkesnes og Odd Omland om en ny norsk romstrategi (Dokument 8:122 S (2015–2016))
76. (441) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen om å åpne havet for ungdomsfiske hele året (Dokument 8:126 S (2015–2016))
77. (442) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen om langsiktighet og trygghet for turistfisket (Dokument 8:127 S (2015–2016))
Enst.: Nr. 75–77 sendes næringskomiteen.
78. (443) Trafikksikkerhetsarbeidet - samordning og organisering (Meld. St. 40 (2015–2016))
79. (444) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Rune Henriksen, Jette F. Christensen, Magne Rommetveit og Ruth Grung om analyse av mulighetene for å forsere gjennomføring av bygging av vei og bane mellom Voss og Arna (Dokument 8:115 S (2015–2016))
Enst.: Nr. 78 og 79 sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.
80. (445) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 106/2015 av 30. april 2015 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktivene 2014/45/EU, 2014/46/EU og 2014/47/EU om felles regler for teknisk kontroll av kjøretøy (Prop. 144 S (2015–2016))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
81. (446) Endringer i ekomloven og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 92/2016 av 29. april 2016 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 2015/2120 om tilgang til et åpent internett og internasjonal gjesting, og gjennomføringsforordning 2015/2352 om mobiltermineringstakster (Prop. 157 LS (2015–2016))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, unntatt B, som sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
82. (447) Endringer i veglova og plan- og bygningsloven (tildeling av begrenset myndighet til et statlig utbyggingsselskap for veg) (Prop. 159 L (2015–2016))
83. (448) Endringar i veglova (Vegtilsynet) (Prop. 160 L (2015–2016))
84. (449) Lov om taubaner (taubaneloven) (Prop. 162 L (2015–2016))
85. (450) Lov om fornøylesesinnretninger (tivoliloven) (Prop. 163 L (2015–2016))
Enst.: Nr. 82–85 sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.
86. (451) Årsrapport for virksomheten til Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid for perioden 12. september 2015– 16. september 2016 (Dokument 19 (2015–2016))
87. (452) Årsrapport fra Stortingets delegasjon til Nordisk råd for 2. halvår 2015–1. halvår 2016 (Dokument 20 (2015–2016))
88. (453) Noregs deltaking i den 70. ordinære generalforsamlinga i Dei sameinte nasjonane (FN) (Meld. St. 38 (2015–2016))

89. (454) Individklageordningene til FNs konvensjoner om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, barnets rettigheter og rettighetene til mennesker med nedsett funksjonsevne (Meld. St. 39 (2015–2016))

Enst.: Nr. 86–89 sendes utenriks- og forsvarskomiteen.

Presidenten: Vi skal nå avslutte det 160. storting, det tredje storting i inneværende valgperiode. Presidenten vil benytte anledningen til å knytte noen kommentarer til virksomheten i den sesjonen som nå ligger bak oss.

Stortinget hadde 417 saker til behandling i sesjonen 2015–2016. Presidenten vil kort nevne noen av de mest sentrale:

Det var en historisk stor tilstrømning av migranter og flyktninger til Europa i 2015. På bakgrunn av dette ble det inngått to brede forlik høsten 2015, asylforliket og integreringsforliket. Asylforliket ble vedtatt i Stortinget den 3. desember 2015, i forbindelse med finansdebatten. Som en oppfølging av asylforliket ble man den 16. desember 2015 også enig om tiltak for integrering av asylsøkere, integreringsforliket. Dette forliket ble vedtatt den 12. januar 2016.

Stortinget har behandlet 27 grunnlovsforslag i denne sesjonen, og to av forslagene fikk det nødvendige grunnlovsmessige flertall. Den 31. mars 2016 vedtok Stortinget en ny bestemmelse i Grunnloven § 49, om lokalt selvstyre/lokaldemokrati. Stortinget vedtok også den 24. mai 2016 å grunnlovfeste Norges Bank som landets sentralbank, i ny § 33.

En rekke forslag til lovendringer ble behandlet i sesjonen. En ny lov om endring av juridisk kjønn ble vedtatt,

og Nord-Trøndelag fylke og Sør-Trøndelag fylke ble slått sammen til Trøndelag fylke, gjeldende fra 2018.

Stortinget vedtok i 2016 å samtykke til norsk tilknytning til EUs finansstilsyn. Vedtaket ble gjort i medhold av Grunnloven § 115, som krever tre fjerdedels flertall.

Stortingsrepresentantene har fremmet 129 representantforslag. Videre har Stortinget bl.a. behandlet stortingsmeldinger om en effektiv integreringspolitikk, likestilling i praksis, skattereform og globale sikkerhetsutfordringer i utenrikspolitikken.

Stortinget har i løpet av denne sesjonen avholdt 97 møter. Regjeringen har fremmet 203 saker for Stortinget, fordelt på 62 stortingsproposisjoner, 94 lovproposisjoner samt 7 kombinerte proposisjoner og 40 stortingsmeldinger. I tillegg er det holdt ni redegjørelser.

Stortinget gjorde 399 anmodningsvedtak i inneværende sesjon. Det er ca. 200 flere enn i forrige sesjon.

Antall spørsmål i den ordinære spørretimen har vært 211, mens det har vært 134 hovedspørsmål i den muntlige spørretimen. Regjeringen har i tillegg besvart 47 interpellasjoner. Antall skriftlige spørsmål til regjeringen er 1 669. Det er nesten 200 flere enn i forrige sesjon.

Stortinget har også avholdt en initiativdebatt om seriositet i bygg- og anleggsnæringen, etter initiativ fra kommunal- og forvaltningskomiteen.

Til slutt vil presidenten takke alle som har vært involvert i Stortingets virksomhet i året som gikk, for innsatsen. Jeg erklærer herved forhandlingene i det 160. storting for avsluttet.

Samtidig ber presidenten representantene undertegne den fremlagte protokoll.

Møtet hevet kl. 13.30.

Stortingets forhandlingsprotokoll ble deretter skrevet under av de tilstedeværende representanter:

Olemic Thommessen, Kenneth Svendsen, Svein Roald Hansen, Abid Q. Raja, Gunvor Eldegard, Anders B. Werp, Trond Helleland, Fredric Holen Bjørndal, Åsmund Aukrust, Jørund B. Rytman, Per Olaf Lundteigen, Jenny Klinge, Oskar J. Grimstad, Bente Stein Mathisen, Pål Farstad, Rigmor Aasrud, Sivert Bjørnstad, Marit Nybakk, Marianne Aasen, Truls Wickholm, Sylvi Graham, Lise Christoffersen, Martin Kolberg, Rigmor Andersen Eide, Kristin Ørmen Johnsen, Tone Wilhelmsen Trøen, Odd Henriksen, Kjell-Idar Juvik, Morten Wold, Elisabeth Røbekk Nørve, Harald T. Nesvik, Lisbeth Berg-Hansen, Geir Sigbjørn Toskedal, Torgeir Micaelsen, Freddy de Ruiten, Svein Harberg, Ingebjørg Amanda Godsken, Øyvind Halleraker, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen, Anniken Huitfeldt, Karin Andersen, Hans Fredrik Grøvan, Jette F. Christensen, Per Rune Henriksen, Odd Omland, Terje Østebø Eikin, Norunn Tveiten Benestad, Terje Aasland, Helge André Njåstad, Hege Haukeland Liadal, Frank Bakke-Jensen, Tone Merete Sønsterud, Magne Rommetveit, Ove Bernt Trellevik, Arve Kambe, Kåre Simensen, Mazyar Keshvari, Sigurd Hille, Peter Christian Frølich, Jan Böhler, Eirin Sund, Anna Ljunggren, Sveinung Rotevatn, Kristin Vinje, Kårstein Eidem Løvaas, Iselin Nybø, Helge Thorheim, Eirik Sivertsen, Sonja Mandt, Tove Karoline Knutsen, Henrik Asheim, Svein Flåtten, Morten Stordalen, Nils Aage Jegstad, Mette Tønder, Ingjerd Schou, Dag Terje Andersen, Ketil Kjenseth, Solveig Sundbø Abrahamsen, Elin Rodum Agdestein, Irene Johansen, Frank J. Jenssen, Stein Erik Lauvås, Jonas Gahr Støre, Eirik Milde, Erlend Wiborg, Ib Thomsen, Heidi Nordby Lunde, Torhild Aarbergsbotten, Ruth Grung, Torill Eidsheim, Bjørn Lødemel, Laila Marie Reiertsen, Christian Tynning Bjørnø, Lise Wiik, Torgeir Knag Fylkesnes, Martin Henriksen, Jan-Henrik Fredriksen, Ingrid Heggø, Else-May Botten, Stefan Heggelund, Kirsti Bergstø, Audun Otterstad, Knut Storberget, Tor André Johnsen, Snorre Serigstad Valen, Christian Tybring-Gjedde, Ulf Leirstein, Lill Harriet Sandaune, Stine Renate Håheim, Line Henriette Hjemedal, Gunn Elin Flakne, Karianne Tung, Morten Ørsal Johansen, Tom E.B. Holthe, Tina Bru, Mudassar Kapur, Erik Skutle, Sveinung Stensland, Bengt Morten Wenstøb, Anders Tyvand, Kjersti Toppe, Michael Tetzschner, Hårek Elvenes, Arild Grande, Roy Steffensen, Trond Giske, Tore Hagebakken.